

Försörjningskrav vid anhöriginvandring

(Dnr 1961-2020/21)

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors yttrande utgår från regeringens mål att alla ungdomar ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen samt från regeringens mål att förbättra villkoren för det civila samhället.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) har följande synpunkter till promemorians förslag:

Undantaget från försörjningskravet vid anhöriginvandring ska inte gälla när anknytningspersonen är alternativt skyddsbehövande
MUCF motsätter sig utskottets förslag och anser att även alternativt skyddsbehövande bör omfattas av möjligheten till undantag från försörjningskravet vid anhöriginvandring. Myndighetens bedömning är att utskottets förslag riskerar att medföra att barn och ungdomar kommer att hållas skilda från en eller båda av sina föräldrar under längre perioder.

Enligt FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) ska konventionsstaterna säkerställa att ett barn inte skiljs från sina föräldrar mot deras vilja utom i de fall då behöriga myndigheter, som är underställda rättslig prövning, i enlighet med tillämplig lag och tillämpliga förfaranden, bedömer att ett sådant åtskiljande är nödvändigt för barnets bästa (artikel 9). Vidare ska ansökningar från ett barn eller dess föräldrar om att resa in i eller lämna en konventionsstat i familjeåterföreningssyfte behandlas på ett positivt, humant och skyndsamt sätt av konventionsstaterna. Därtill ska ett barn vars föräldrar är bosatta i olika stater ska ha rätt, utom i undantagsfall, att regelbundet upprätthålla ett personligt förhållande till och direkta kontakter med båda föräldrarna (artikel 10).

Utskottet har uttalat att vissa försämringar kan uppstå utifrån ett barnrättsperspektiv till följd av utskottets förslag. Mot bakgrund av att barnkonventionen nyligen har blivit svensk lag anser MUCF att det är

problematiskt att utskottet lägger fram förslag som bedöms kunna leda till försämringar utifrån ett barnrättsperspektiv.

Vidare bör påpekas att kategorin alternativt skyddsbehövande till stor del består av människor som har flytt från krig. Det är rimligt att anta att deras anhöriga många gånger är kvar i den konfliktzon som den alternativt skyddsbehövande har flytt från och att även de anhöriga skulle betraktas som alternativt skyddsbehövande om de hade lyckats ta sig till Sverige. Enligt betänkandet av Utredningen om lagliga asylvägar (SOU 2017:103) kan personer som beviljas uppehållstillstånd genom familjeåterförening ha egna skyddsskäl. I många situationer är anhöriga beroende av möjligheten till familjeåterförening för att kunna lämna konflikttrabbade områden eller få sina skyddsbehov tillgodosedda. Migrationskommittén har bedömt att det finns ett behov av säkra och lagliga vägar för skyddsbehövande att ta sig in i EU (SOU 2020:54, s. 355). Utskottets förslag riskerar dock att begränsa skyddsbehövandes möjligheter att resa in i Sverige på säkra och lagliga vägar.

Enligt den statistik som presenteras i Migrationskommitténs betänkande (SOU 2020:54, s. 377) har män och pojkar under den senaste tio åren varit överrepresenterade bland de som har beviljats uppehållstillstånd på grund av asylskäl medan kvinnor har varit överrepresenterade bland dem som har beviljats uppehållstillstånd som anhörig. Utskottets förslag att undantag från försörjningskravet vid anhöriginvandring inte ska gälla när anknytningspersonen är alternativt skyddsbehövande kan således förväntas främst drabba kvinnor och flickor negativt. MUCF anser därmed att förslaget är problematiskt utifrån ett jämställdhetsperspektiv.

Även om familjeåterföreningsdirektivet inte är direkt tillämpningsbart här så har Europeiska kommissionen uttryckt att personer som beviljas subsidiärt skydd har samma behov av internationellt skydd som flyktingar. Kommissionen uppmanar därför medlemsstaterna att anta bestämmelser som beviljar subsidiärt skyddsbehövande liknande rättigheter som flyktingar (SOU 2020:54, s. 233).

Myndigheten bedömer att utskottets förslag kommer leda till att alternativt skyddsbehövande får svårare att återförenas med sina familjemedlemmar än personer som har flyktingstatus. MUCF anser att det inte finns tillräckliga skäl för att göra en sådan åtskillnad mellan alternativt skyddsbehövande och personer med flyktingstatus.

Undantag från försörjningskravet vid anhöriginvandring ska kunna medges helt eller delvis om det finns synnerliga skäl
MUCF bedömer att utskottets förslag att ändra ”särskilda skäl” till ”synnerliga skäl” kan leda till en alltför snäv tillämpning av undantaget där inte tillräcklig hänsyn kommer att tas till ungdomars olika förutsättningar att leva upp till kraven. För att det ska finnas utrymme att göra en nyanserad bedömning i varje enskilt fall anser myndigheten att undantag från försörjningskravet även fortsättningsvis bör kunna medges helt eller delvis om det finns särskilda skäl.

I detta ärende har generaldirektör Lena Nyberg beslutat. Victoria Blomén har varit föredragande. Senioranalytiker Tiina Ekman har deltagit i den slutliga beredningen av ärendet.

Lena Nyberg
generaldirektör

Victoria Blomén
handläggare